

1. PRIAMY DÔKAZ – KULTIVÁCIA.

Kultivačný dôkaz je vhodné vykonávať najmä u novorodencov a veľmi malých detí, prípadne u adolescentov a dospelých, u ktorých príznaky infekcie netrvajú dlhšie ako dva týždne. Odber sa robí pred začatím antibiotickej terapie, nalačno. Na výter sa používa špeciálny dakrónový tampón (bavlnený tampón je toxický pre bordetely). Výter je nutné robiť zo zadnej steny nosohltanu buď cez nosové priechody (viď odkaz na webovú stránku). Materiál je transportovaný do laboratória v transportnom médiu AMIES bez alebo s aktívnym uhlím. Výter je potrebné do doby transportu uchovávať pri izbovej teplote. Doba transportu by nemala byť dlhšia ako 24 hodín. Pri použití tampónu bez transportného média je potrebné najneskôr do hodiny priamo naočkovať výter na kultivačnú platňu. bordetely sú citlivé na vyschnutie.

TRANSPORTNÉ MÉDIÁ AKO AJ ODBEROVÉ TAMPÓNY NA VYŽIADANIE POSKYTNE
NRC PRE PERTUSSIS A PARAPERTUSSIS.

2. PRIAMY DÔKAZ – REAL-TIME PCR

Najvhodnejším materiálom na PCR vyšetrenie je výter z nosohltana (odber ako pri kultivácii) prípadne nazofaryngeálny aspirát. **Odber je vhodné vykonať čím skôr po objavení sa klinických symptómov (väčšinou do 2 týždňov, u detí a nezaočkovaných jedincov do 4 týždňov).** Vhodnejšie je vykonať odber pred ordináciou antibiotickej liečby, no je možné dokázať prítomnosť DNA *Bordetella pertussis* aj po jej ordinácii. Odobratý materiál čím skôr dopraviť na vyšetrenie do príslušného mikrobiologického laboratória resp. do NRC pre pertussis a parapertussis.

3. NEPRIAMY DÔKAZ – SÉROLOGICKÁ DIAGNOSTIKA.

Sérologické metódy sú vhodné na diagnostiku pertussis u pacientov s klinickými príznakmi ochorenia ako sú pretrvávajúci záchvatovitý kašeľ, dusenie či zvracanie po záchvate kašľa. U dojčiat, starších očkovaných detí, dospelých a dospelých pacientov priebeh ochorenia nemusí byť sprevádzaný typickými klinickými príznakmi a dlhšie trvajúci záchvatovitý kašeľ môže byť jediným príznakom ochorenia. V prípade, že príznaky ochorenia pretrvávajú nie dlhšie ako 2-3 týždne, sérologické vyšetrenie je možné doplniť vykonaním odberu výteru z nosohltana za účelom kultivácie resp. PCR. V ohnisku ochorenia by sa mala na diagnostiku využívať kombinácia sérologických metód dôkazu protilátok triedy IgG proti pertussickému toxínu (IgG anti-PT) a PCR, bez ohľadu na dĺžku trvania klinických príznakov ochorenia.

Dvoj vzorková sérológia - vyžadujú sa dve vzorky séra. Prvá sa odoberie čo najskôr už pri podozrení na ochorenie a druhá vzorka za najmenej 2-4 týždne po odbere prvej vzorky. **Na správnu interpretáciu je potrebné vedieť dátumy odberu ako aj údaje o očkovaní pacienta.**